

Torrent del molí de Cuquet

Vilassar de Dalt

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Torrent d'en Cuquet
Alçada: 285

Coordenades:

Latitud: 41.52704
Longitud: 2.33205
UTM Est (X): 444274
UTM Nord (Y): 4597482

Classificació

Número de fitxa: 08214 - 221
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia: Zona d'interès
Estat de conservació: Bo

Notes de conservació: Cal planificar a mig i llarg termini una actuació que permeti eliminar algunes espècies foranies, i controlar aquelles que han estat naturalitzades, emprant tècniques de recuperació que actuïn sobre la comunitat vegetal autòctona mitjançant aportacions de caràcter silvícola. La neteja i desbrossament d'alguns trams són també destacables, en cas de ventades, incendis i altres elements de caire natural que puguin pertorbar l'estabilitat d'aquesta comunitat. La presència de molins, fonts i altres construccions relacionades amb l'aigua fan d'aquest indret un espai excepcional i com a tal, cal prendre mesures correctores eliminant la vegetació que pugui malmetre aquests patrimoni.

Caldria finalment unificar totes les fitxes de l'inventari que estan relacionades amb la mateixa riera o torrent i protegir la totalitat del bosc de ribera amb els diversos elements patrimonials que s'hi ha localitzat.

Protecció: Legal
Observacions protecció: Pla Especial Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Vilassar de Dalt
Accés: Fàcil

Ús actual:	Altres
Titularitat	Pública
Titular:	Agència Catalana de l'Aigua (Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat)
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa:	dc., 08/04/2015 - 02:00

Descripció

El Torrent del molí de Cuquet, anomenat antigament Torrent Gili, és un dels torrents més importants del municipi. Neix a partir de tres torrenteres principals; la de la Molinera, la de Sant Mateu, i la de la Petxina. Les dues primeres provenen del vessant de Sant Mateu- Can Riera, i la tercera neix per sota dels castanyers propietat de Can Guardiola i de Can Boquet. Desaigna al riu Mogent que alhora és un afluent del Besòs. Per la banda esquerra des del seu naixement, rep les aigües d'altres torrenteres no menys importants, com el Torrent de Can Martí o les torrenteres que neixen al vessant de solella de Can Gallemí, a més d'altres que es troben dins del municipi de Vallromanes. Pel vessant dret, rep les aigües del Torrent de Cal Senyor, de les torrenteres que neixen a la zona del Mal Pas i Can Garrimau i les del sector del bosc de Ca l'Isidret (a més de les torrenteres que es troben dins del municipi de Vallromanes com les que neixen al vessant de soleia de Can Maimó). És un curs d'aigua que amb més o menys intensitat, baixa durant tot l'any.

El Torrent DE Cuquet o riera de l'Ardenya té un gran valor paisatgístic. La fauna, la vegetació i l'empremta humana (pous, mines, molins, recs, fonts i passeres), hi són presents sense que això es pugui obviar. La capçalera del torrent està representada per boscos de roures (*Quercus pubescens*, *Q. Cerrioides*), que cohabitaven amb alzines (*Q. Ilex*). Són boscos restringits als sectors més ombrívols, ubicats a l'obaga, força ben conservats.

Ben aviat resseguint torrent avall entrem en una zona ombrívola amb un bosc de ribera pur als marges que alterna amb una plantació antròpica de plataners. El canyissar en aquesta zona hi és ben present. És una empremta deixada per l'home quan aquest emprava la canya pel cultiu de les hortes (mongeteres, tomaqueres, pebroteres...) i alhora n'exercia un control sobre la seva expansió.

A la part vallesana, abans d'arribar a la font d'en Mamet, en el tram mig del torrent, hi ha una zona molt ombrívola amb predominança d'avellanoses (*Corylus avellana*) i vernedes, alternant amb *Polystichum setiferum*, una falguera característica d'aquests ambients. També hi ha plataners, pollanques i acàcies, saücs i llorers. L'hàbitat però, presenta una certa alteració degut a la captació del cabal d'aigua, la presència de pasturatge (ramats de cabres), bardissars amb presència de flora exòtica degut a la proximitat d'alguna casa, com la canya de bambú, difícil d'eliminar sinó s'agafa de soca-rel.

Passada la font d'en Mamet, i en direcció als molins fariners de Cuquet i el Molinot, hi ha un recobriment important d'alzinar amb bosquines pròpies d'aquest ambient com el fals aladern (*Philyrea latifolia*), el cirerer d'arboç, el bruc, l'esparraguera boscana (*Asparagus acutifolius*). L'interior de l'alzinar és dens i ombrívol, poc transitable per la profusió d'arbustos i lianes i sense estrat herbaci per la manca de llum. Predomina el sotabosc d'arbustos i lianes com l'aríjol (*Smilax aspera*) i el lligabosc (*Locinera implexa*). Els canyars de vores d'aigua (*Aruyndo donax*) també hi és present allí on el curs d'aigua ha estat modificat o degradat parcialment, especialment al voltant de zones agrícoles.

Els pollanques es localitzen principalment en les zones on hi ha més aigua, de forma antròpica. No ocupen grans extensions i apareixen fent petites clapes on sovint hi apareix vegetació d'ambients humits. Els plàtans (*Platanus x hispanica*) també es poden localitzar en petits rodals o erols, en individus isolats i prop de les fonts. També tenim varis indrets on hi ha vernedes adultes i presència d'acàcies (que malgrat el control aplicat encara en queden nombrosos exemplars).

Observacions:

Destaca la presència de dues espècies protegides: la *Carex remota* L, i la Ortiga morta groga (*Lamium galeobdolon* L.).

Història

La Riera de l'Ardenya o Torrent de Cuquet, és un espai de gran valor paisatgístic, no només per la seva formació vegetal estretament lligada al règim hidrològic i la seva connexió amb la capa freàtica, sinó també per la presència de l'home des de fa segles i l'aprofitament d'aquests recursos. La comunitat de ribera afavoreix l'aparició de microhàbitats, serveix de filtre natural fixant els sediments i captant els nutrients i la matèria orgànica, contribueix a esmoreir les crescudes en cas de pluges fortes i contribueix de manera més general a la retenció de CO₂ i a la conservació de la biodiversitat.

Antigament ha rebut altres noms com Torrent Gili, Torrent de Vallmanya o Torrent Cremat. En el llibre de Manuel Bofarull i Terrades, *Origen del noms geogràfics de Catalunya: pobles, rius, muntanyes*, (pàg. 22), apunta que el mot Ardenya estaria relacionat amb el francès, Ardennes, i d'origen celta, Arduenna, que voldria dir altiplanície.

Bibliografia

- AJUNTAMENT DE VILASSAR (1999). Pla Especial del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Vilassar de Dalt.
- BOFARULL, Manuel (2002). *Origen del noms geogràfics de Catalunya: pobles, rius, muntanyes*. Pàg. 22. Ed. Cossetània Edicions.
- SAMON i FORGAS, Josep (2006). Can Guardiola. Estudi inèdit.
- Decret 172/2008, de 26 d'agost, de creació del Catàleg de flora amenaçada de Catalunya, (DOGC núm. 5204 – 28/08/2008)
- Ordre de 5 de novembre de 1984 sobre protecció de plantes de la flora autòctona amenaçada de Catalunya (DOGC núm. 493 – 12/12/1984)
- Llei 42/2007, de 13 de desembre del patrimoni natural i de la biodiversitat (BOE núm. 299 de 14/12/2007)
- Reial Decret 1628/2011, de 4 de febrer per al desenvolupament del Llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial i del Catàleg Espanyol Amençades. (BOE núm. 46 – 23/02/2011)
- CAMPENY, Roser; VILERO, Daniel (2001). *Amfibis i rèptils del Parc Serralada Litoral*. Inèdit.
- GUARDIOLA, Moisès (2013). *Cartografia digital dels hàbitats CORINE i dels Hàbitats d'Interès Comunitari (HIC) del Parc de la Serralada Litoral, escala 1:10.000*. Ed. Grup de Geobotànica i Cartografia de la Vegetació de la Universitat de Barcelona.
- GUARDIOLA, M.; GUTIÉRREZ, C.; PÉREZ-HAASE, A.; JOVER, M.; CORBERA, J. (2009). Les plantes al·lòctones del sector central de la Serralada Litoral catalana (Territori comprès entre el riu Besòs i la Tordera) ,dins revista *L'Atzavara*, núm. 18. Pàgs. 89 a 100. Ed. Secció de Ciències Naturals del Museu de Mataró.
- LOIRE, Roser (2001), *Conservació de la diversitat biològica al Parc de la Serralada Litoral*,dins revista *L'Atzavara*, núm. 9. Pàg. 66. Ed. Secció de Ciències Naturals del Museu de Mataró.
- SÀEZ, Ll.; AYMERICH, P.; BLANCHÉ, C. (). *Llibre vermell de les plantes vasculars endèmiques i amenaçades de Catalunya*. Ed. Argania Editio.
- TARRUELLA, Xavier (2000) *El projecte Flora Amenaçada. Un pas per a la preservació de la biodiversitat del Parc Serralada Litoral*, dins *Revista Ipsa Arca*, núm. 3. Ed. Museu Arxiu Municipal de Vilassar de Dalt.

